

Slabo gospodarjenje v prvi polovici leta

Prejšnji teden so se po poletnih počitnicah sešli delegati vseh treh skupščinskih zborov na redni seji skupščine ter med drugim obravnavali naslednje važnejše točke dnevnega reda:

— osnutek sklepa o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka

— osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi komunalne skupnosti občine Ljubljana Center

— predlog dogovora o temeljnih političnih splošne porabe v obdobju 1976—1980

— analizo gospodarskih bilanz v prvem polletju 1976 in oceno izvajanja smernic družbeno-ekonomskega razvoja občine Ljubljana Center v letu 1976

— predlog družbenega dogovora o zadevah skupnega odločanja pri opravljanju komunalnih dejavnosti posebnega družbenega pomena na območju ljubljanskih občin

Kaj je pokazala analiza gospodarjenja

V uvodu k analizi poslovnega ispeha organizacij združenega dela v občini Ljubljana Center je zapisano, da sta za poslovanje OZD in ugotavljanje rezultatov v prvem polletju 1976 odločilna, poleg tržnih dejavnikov, predvsem dva zakona: zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev in zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka OZD.

Namen zakonov je naslednji: prvim se usklajuje proizvodnja in prodaja s plačilno sposobnostjo kupcev, z drugim pa se onemogoča vnaprejšnja poročnja, ki jo je omogočal prejšni sistem obračuna po fakturirani realizaciji. Celotni dohodek se ugotavlja sedaj na osnovi plačane realizacije, ki jo predstavljata plačana realizacija in realizacija zavarovana s plačilnimi instrumenti.

Seveda je takšen prehod iz akturirane realizacije na plačano v prvem polletju letos vplival na primerljivost podatkov v bravnanim obdobju in nam udil nekoliko popačeno in neenako sliko.

Analiza gospodarskega gibanja v prvem polletju letos na območju naše občine kaže na

slednje:

— v primerjavi z enakim obdobjem lani je bil dosežen nižji celotni dohodek, družbeni proizvod in dohodek; najslabši so ti elementi v trgovini, znotraj trgovine pa v zunanji trgovini

— umirjena rast cen je predvsem posledica administrativnih ukrepov

— stagnacija proizvodnje in padec realnega prometa v trgovini ter manjši obseg storitev v železniškem prometu

— izgube so višje tako po številu organizacij kakor tudi po višini

— udeležba porabljenih sredstev v celotnem dohodku je višja

— hitrejša rast sredstev za osebne dohodke kot sredstev za reprodukcijo in akumulacijo

— porast zalog gotovih izdelkov v industriji in slabša založenost trgovine z blagom

— večja likvidnost gospodarstva, ki je posledica novih predpisov in ne večje gospodarske aktivnosti ter akumulacije

— zmanjšanje terjatev

Prikazane značilnosti in rezultati polletnega gospodarjenja v OZD kažejo, da se ne realizirajo smernice družbeno-ekonomskega razvoja za letošnje leto. Vendar je pri tem potrebno upoštevati, da bodo po devetmesečnem obračunu podatki predvidoma ugodnejši, saj se predvideva povečana

aktivnost v tretjem četrtletju ter nekateri ukrepi, ki jih bodo sprejele družbenopolitične organizacije; komite občinske konference ZKS je namreč na svoji redni seji sredi septembra sprejel nekaj akcijskih stališč in sklepov ob obravnavi analize in izvajanju smernic družbeno-ekonomskega razvoja.

123 OZD izkazalo izgubo — potrebni ostri ukrepi

Kljub lani sprejetim stabilizacijskim programom v OZD, ki so bili v večini primerov dobro zastavljeni pa očitno njihova realizacija ni bila spremljana, temveč so se le-te zadovoljile zgolj s prikazovanjem rezultatov, predvidenimi s predpisi, tako da je ob poletnem obračunu kar 123 OZD izkazalo izgubo, od tega pa kar 45 večjo od ocenjenega učinka sistemskih sprememb.

Kjer se je slabo gospodarilo bo potrebno podvzeti najresnejše ukrepe tako znotraj organizacij samih kot s strani naše skupnosti. Analizirati bo potrebno dejanske razloge ki so povzročili negativne rezultate kot so, kar se v mnogih primerih kaže, neracionalno trošenje materialnih stroškov ter osebni dohodki, ki niso bili izplačani v skladu z doseženim dohodkom in produktivnostjo.

Artur Boroje

SINDIKATI IN AKCIJA ZA ZAGOTOVITEV BREZPLAČNIH UČBENIKOV

Premalo posluha za plitev žep staršev

Bržkone je prav, da si ob začetku novega šolskega leta vnovič priključimo v spomin enega od sklepov, ki smo jih novembra 1974 sprejeli na 8. kongresu slovenskih sindikatov v Celju. Tedaj smo namreč v kongresne dokumente med drugim zapisali:

»Na področju preobrazbe vzgoje in izobraževanja na samoupravnih osnovah si bomo

sindikati skupno z drugimi družbenopolitičnimi dejavniki prizadevali, da bodo najpozneje v treh letih vsem otrokom v osnovnih šolah zagotovljeni brezplačni učbeniki.«

Ob tem bi vas želeli spomniti tudi na dejstvo, da je vse sprejete sklepe sindikalno članstvo že v predkongresnih razpravah ocenilo kot dobre in konkretne. V številnih osnovnih sindikalnih organizacijah, zlasti pa na kongresu v Celju, so člani sindikata posebej opozarjali, naj sklepi ne bi ostali zgolj na papirju! Skratka, opozarjali so, da jih moramo uresničiti v vsakodnevni praksi. In med njimi s posebno zavzetostjo in odločnostjo sklep, da bomo vsem šoloobveznim otrokom do 1977. leta zagotovili brezplačne učbenik

Ponovno opozorilo

Sredi letošnjega poletja je o tem kongresnem sklepu znova razpravljalo predsedstvo RS ZSS. Podprilo je ukrepe in pobude zavoda za šolstvo SR Slovenije za sklenitev posebnega družbenega dogovora, s katerim bi slednjič zagotovili stalnost učbenikov, enotnost zahtev glede učnih pripomočkov in smotrnejšo organizacijo pri oskrbi učencev z učbeniki in z učnimi pripomočki. Šolsko leto 1977/78 naj bi po sklepu predsedstva slovenskih sindikatov veljalo kot zadnji rok za uresničitev akcije!

Poziv sindikatov je brez dvoma na mestu in zasluži vso pohvalo. Vendar pa razen nekaterih izjem, domala vsi ostali, vsaj za sedaj, ostajajo ob strani, čeprav nas do zadnjega roka loči samo eno leto.

Torej ni mogoče mimo dejstev: občinske in osnovne organizacije sindikata so skupno z občinskimi izobraževalnimi skupnostmi doslej že veliko storile, vendar je treba poudariti, da gre bolj ali manj še vedno le za posamične akcije, ki seve brez bolj organizirane in aktivnejše vloge sindikatov na vseh ravneh in drugih družbenih in

naši jubilanti

Vencelj Perko — sedemdesetletnik

Te dni praznuje življenjski jubilej — 70. obletnico rojstva — tovariš Vencelj Perko. Vse njegovo življenje pomeni nenehno boj za delavske pravice. Ze z 12. leti je služil kruh kot pomožni tovarniški delavec, član KPJ je od 1935. leta, bil je med organizatorji štrajkov jesenskih kovinarjev in gradbenih delavcev, delegat na ustanovnem kongresu KPS v letu 1937, večkrat zaprt. 1941. pobilil iz taborišča in odšel v partizane, nato je bil po nalogu CK KPJ poslan na delo v Ljubljano in Dolenjsko. V NOB je sodeloval nepretrgoma do osvoboditve in opravljal pomembne funkcije v organih Osvobodilne fronte in KPS, po osvoboditvi pa na področju gospodarstva v zvezi, republikani in delovnih organizacijah kot tudi v družbenopolitičnih organizacijah vse do upokojitve.

Tovariš Vencelj Perko je še danes vedno aktiven družbenopolitični delavec v krajevni skupnosti Gradišče in član krajevnih konferenc SZDL Gradišče. Med občani je poznan in spoštovan kot revolucionar, izredno cenjen pa tudi zaradi skromnosti in tovariškega odnosa. Vsi mu ob življenjskem jubileju želijo še mnogo zdravja in zadovoljstva. Na prijetnem tovariškem srečanju so mu to v njihovem imenu zaželeli predstavniki družbenopolitičnih organizacij in krajevnih skupnosti v Gradišču.

J. S.

TUDI V LJUBLJANI POSVET O USTREZNEJŠI ZASNOVI PRAVILA SLOVENSkih OBČIN

Da bo »Občan« bolj privlačen

Pred dnevi je uredniški odbor »Občana«, glasila skupnosti občin SRS, organiziral posvet predstavnikov ljubljanskih občinskih skupščin, predstavnikov občinskih konferenc SZDL v Ljubljani ter drugih zainteresiranih organizacij in skupnosti. Posveta sta se udeležila tudi predstavnika skupščine mesta Ljubljane in ljubljanskega INDOK Centra.

Namen posveta je bil, kako doseči, da bi se časopis Občan v praksi vsebinsko še bolj približal potrebam občin, saj je bil za njihovo obveščanje tudi ustanovljen; omenjeni posvet je bil namreč sestavni del programa uredniškega odbora Občana, ki organizira podobna posvetovanja s predstavniki občin v vseh slovenskih regijah.

Da bi časopis Občan postal, tako vsebinsko kot tudi oblikovno, ustrežnejši, za izvajanje svojih nalog s področja obveščanja, so organi izdajanja pripravili predlog posodobljene vsebinske zasnove, v katerem je poudarjena predvsem njegova politično informativna vloga. Tako bo Občan na svojih straneh prinašal predvsem gradivo trajnejše vrednosti, ki naj bi bilo v pomoč aktivistom pri njihovem vsakdanjem, praktičnem delovanju v občini, krajevni skupnosti, samoupravni interesni skupnosti, pa tudi v okviru družbenih organizacij in društev, hišnih svetov, svetov potrošnikov in drugod.

Mnogo tega je Občan na svojih straneh prinašal že do sedaj. Izboljšali pa naj bi predvsem način podajanja snovi, tak da bi postal privlačnejši za širši krog. Tako naj bi bila tematika podajana tudi v okviru problematikih razgovorov, okroglih miz, intervjujev in podobno, predvsem pa se vsebinsko spustila na nivo konkretnih sredin.

Da bi bilo vse te naloge moč realizirati, je bilo na posvetu sklenjeno, da je potrebno vzpostaviti trajno in koordinirano sodelovanje predvsem še z uredništvi ljubljanskih občinskih časopisov, ki se prav tako ukvarjajo s komunalno, občinsko problematiko.

M. J.

samoupravnih dejavnikov prav gotovo ne bodo uspele uresničiti omenjenega kongresnega sklepa in zahteve sindikalnega članstva.

Pravzaprav gre za to, da je treba zagotoviti precejšnja sredstva za prve nakupe učbenikov, pozneje pa bodo potrebna stalna, toda manjša sredstva za dokupovanje oziroma zamenjavo učbenikov. Doslej so v nekaterih slovenskih občinah (v Centru smo vsekakor med zamudniki) in v okviru osnovnih in občinskih sindikalnih organizacij že začeli z zbiranjem brezplačnih učbenikov, pri čemer so jim priskočile na pomoč predvsem temeljne samoupravne skupnosti vzgoje in izobraževanja.

Za zdaj je potemtakem osnovni sklad učbenikov (ti bodo družbeno last in si jih bodo učenci od 1. do 8. razreda samo sposojali) še majhen, namenjen pa je zvečine socialno šibkejšim otrokom. Pozneje, ko bo akcija stekla, naj bi v skladi prispevale več sredstev tudi organizacije združenega dela in seveda tudi starši. Šele tako bi bilo učbenikov dovolj za vse učence osnovnih šol.

Izkušnje petih let

Ni še dolgo tega, kar smo se pomenkovali z ravnateljem ene izmed mnogih osnovnih šol na Slovenskem. Pripovedoval nam je, da dobivajo njihovi učenci zdaj že peto leto učbenike za minimalno odškodnino. Starši plačujejo največ le četrtino vrednosti knjig. Učenci puščajo ob koncu vsakega šolskega leta kar na klopih v učilnicah. Tako lahko vsak dobi knjigo, ki jo potrebuje. Izločajo le močno obrabljene ali raztrgane učbenike.

S solidarnostjo staršev in ob pomoči občinske izobraževalne skupnosti, v nemanjnih meri pa tudi sindikata, so si doslej ustvarili potreben knjižni fond, tako da z učbeniki praktično nimajo več nobenih težav. Temu primeru bi morali slediti tudi

ostale osnovne šole, predvsem v ljubljanskih občinah, posebej še v Centru, kjer razen nekaterih redkih izjem skoraj ne razmišljajo o pobudi slovenskih sindikatov, da bo vsem učencem osnovnih šol v republiki do šolskega leta 1977/78 zagotovili brezplačne učbenike.

Tako pa morajo starši za vsakoletni nakup šolskih knjig zdaj odšteti skoraj četrtino svojih mesečnih prejemkov. Brez dvoma ni iz trte zvita ugovoritev, da je treba samo za učbenike za prvi razred osemletke odšteti 200 dinarjev, kaj pa ostalo — zvezki, barvice, stavnica, peresnica... Za drugi razred je nekoliko »lažje«. Za nakup knjig, ki so v teh dneh v prodaji v naših knjigarnah, je treba dati nekaj več kot 120, za tretji 197 in za četrti 258 dinarjev. Za peti razred stanejo knjige že več kot 25 starih tisočakov, za šesti 448, za sedmi 535 in za osmi razred 479 dinarjev! Toda, to so le najbolj potrebni učbeniki...!

Če bi sledili primeru, ki smo ga omenili, bi šole s knjižnim fondom, ki bi ga ustvarile že v enem šolskem letu, omogočile ob minimalni odškodnini učbenike za vse razrede. Starši bi se rešili velikih skrbi ob vsakoletnih jesenskih nakupih šolskih knjig, za ozimnico pa bi ostalo precej več kot načrtujejo. Tako pa knjige in ostale šolske potrebščine danes še krepko siromašijo družinske proračune. Pa ne samo to, da so učbeniki vsakokrat dražji (letos so se ponatili nekaterih knjig podražili celo za 20 % v primerjavi z lanskimi cenami), mnogih knjig pa sploh ni mogoče dobiti.

Ob teh dejstvih je akcija slovenskih sindikatov za zagotovitev brezplačnih učbenikov vredna širše podpore. Predvsem vseh tistih, ki jim je skrb za naše solarje na prvem mestu, seveda pa tudi tistih, ki bodo morali, čeprav s precejšnjo zamudo, poskrbeti za sredstva za prve nakupe šolskih knjig. I. V.